

za njim, zlasti kmetje ne, ki mu morajo nositi svoje težko zaslužene krajcarje za legaliziranje itd. Zakaj ta gospod, ako mu je toliko mar za kmete, ni sprožil v okrajnem zastopu prošnjo za odpravo legaliziranja in za znižanje notarijatskega tarifa? Vaculik iz Podčetrčka je poslednjikrat predsedoval, ker je kot novi načelnik izvoljen obče spoštovani gosp. odvetnik dr. Rauš. Upati tedaj smemo, da se naš okrajni zastop ne boče več tako smešil pred svetom, kakor se je to zdaj zgodilo in da bode skušal znižati neznosne nam okrajne stroške.

**Iz Korošega.** (Razne novosti.) V Junskeji čisto slovenskeji dolini kupujejo sedaj za tamošnje šole knjižico: „Erzherzog Rudolf von Oesterreich“. Priporočil jo je okrajni šolski svet. V priporočilu pravi: „Die Festschrift erscheint in deutscher, böhmischer, kroatischer, polnischer und ruthenischer Sprache“. Ali so na Slovence pozabili ali mislijo dotični gospodje, da so koroški Slovenci uže vsi ponemčeni. — V Lavantskeji dolini pri sv. Andrašu so šolske sestre kupile na pol podrli nekdanji samostan pri cerkvi „Marija Loretto“. V kratkem so poslopje popravile in ustanovile odgojališče za žensko mladež. — Celovce šteje 17000 prebivalcev, se ve samih Nemcev; kajti pri zadnjem štetji so vsakega zbrisali, kateri je zapisal: Umgangssprache: slovenisch, ter zapisali „deutsch“. Čudno, zakaj pa so tedaj sploh pri štetji trjali „Umgangssprache“. Saj jim tegani trebalo še poizvedavati, če pa uže naprej vedo, da je v Celoveci „alles deutsch.“ — Vojaki regimenta „Marojčič“ in „Belgier“ so se sprli in je prišlo po krčmah do krvavih tepežev. Sedaj jim močne patrole branijo nadalejšnjih sokobov!

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Dnes moramo reči: hvala Bogu, kajti v državnem zboru začeli so zdraviti naši poslanci najhujšo rano, katero so nam nemški liberalci bili vsekali l. 1868, ko so odrtiji odprli svobodno pot. Obravnavajo namreč novo postavo zoper oderube. Prvi jo je zahteval tirolski duhoven, slavní govornik Greuter. Zdelal je liberalne oderuholjube in jihove Jude tako strašno, da 2 dni niso prišli do duška; še le dva dni pozneje je Jud Saks in protestantovski duhoven Haase skušal nekaj odgovoriti — zastonj; kajti visoka vlada in tudi mnogo liberalcev izreklo je se za postavo. O njenem sprejetji ni več dvomiti. Hvala gre tudi slovenskima poslancema plem. Schneidu in g. Pfeiferju. Obadva sta izvrstno govorila zoper oderuško izsesavanje prebivalstva. Res žalostno pa je, da smo v Avstriji morali toliko let trpeti, preden smo do merodajnega spoznanja prišli, da je oderuška svoboda — nesreča. Grof Hohenwart je lani vprašal vlado, kaj misli storiti, da reši zlasti kmeta pretečega mu pogina. Dne 25. jan. t. l. je ministerski predsednik grof Taaffe odgovoril

ugodno in za vso Avstrijo neizmerno imenitno rekoč bistveno: „jaz priznavam, da kmetški stan peša in pada, odkar je dovoljeno posestva trgati in na kose prodavati, in odkar je postava zoper oderube odpravljena, in odkar se je začelo enostranski skrbeti le za premakljivi kapital ali denar. Jaz obečam znižanje desetka pri dedovanji (erbavanji), isto tako tudi pri zapuščinskih obravnavah; obečam pospeševati zboljšanje kmetstva in kmetijskih šol, izpremembo železniških tarifov, tudi se bo skrbelo, da se činži ali obresti za uže vknjižene dolge znižajo. Zahtevam pa, da me podpirajo deželni zbori pa tudi prebivalstvo mi naj pomaga zoper rogovilstvo.“ Tako je odgovoril grof Taaffe. Naši poslanci zagromeli so živijo in hvala! Liberalci so pa kar ostrmeli! Ta dogodek je velevažen tako, da nam tukaj zmanjka besedij! Vrli naši narodni volilci pa imajo tukaj sijajen dokaz, kako pametno da so volili. Slava jim! — Nagla smrt pobrala je 2 pridna poljska poslanca; dr. Ridžovski je v sredo poročal še o postavi zoper oderube, a v petek je umrl; jednako hitro moral je dr. Krečanovič umreti. — Ogerski državni zbor sklenil je precej visok davek na cukr, kavo in pivo.

**Vnanje države.** Ruski general Skobeljev imel je dne 11. jan. in 15. jan. zopet krvave tepeže s Turkmeni ter 24. jan. v naskoku vzel Geogtepe. Slavní vojskovodja ruski Tergokasov, ki je v turške vojaki se odlikoval v Armeniji, umrl je v Tiflisu. — Grki kupili so 1200 konj na Ogerskem, dalje 2 ladiji oklopnici, 115 torpedov, zbranih imajo uže 62.000 mož; vse kaže na boj; izbrana četa 1200 prostovoljcev namerava pri Smirni stopiti na kopno, odstaviti sedanjega sultana in Midhat-pašo proglasiti za novega turškega vladarja. Ob enem hočejo Albanci od Turčije odtrgati se, Bolgari pa zediniti se; sploh na Balkanskem polotoku pripravljajo se velevažni dogodki. — Črnogorcem je blisk v Antivaru zapalil cerkvo, kder je bilo 150 zabojev streliva; cerkev in več hiš je podrlo in mnogo ljudij ubilo. — Italijanski Garibaldi žuga s pomladi planoti nad Trst in Istrijo in tako pouzročiti boj med Italijo in Avstrijo. — Celo Angleško, najbolj pa London, je toliki sneg pokrtil, da je 24 ur ves promet nehal, nihče ni mogel iz hiš, na železnicah je vse stalo. — Amerikanci so lani samo iz Francoskega spečali 800 milijonov zlatih frankov. — Chilenci so blizu Miraflores potolkli peruvijansko vojsko in zasedli glavno mesto Limo in pomorsko pristanišče Callao. Peruvijanci so ob tla vrženi!

## Za poduk in kratek čas.

**Neumni Janž.**

II. Bil je nekdanj kmetič. Imel je tri sine. Dva sta bila pridna, najmlajši i najmočnejši pa je bil lenuh, „neumni Janž“. Oča nevoljni dajo

ga v službo k nekemu grajščaku. Ta pa lenuha kmalu napodi. Sedaj pride neumni Janž v zapuščen mlin. Črez nekaj časa pride iz četrtega kota možiček z dolgo brado, da je skoraj po njej hodil. Reče pa: Janž v tem mlinu smeš ostati, vendar prej morava poskusiti se, kateri izmed naju je močnejši. Janž pritrdi in oba stopita na zeleno trato. Možiček vzame kladvice in je zapodi tako visoko v nebo, da je prešlo  $\frac{3}{4}$  ure, preden je na zemljo priletelo nazaj. "To ni nič posebnega" črhne Janž ter pobravši kladvice je suče in suče nad glavo, da možiček ves prestrašen spregovori: "kam pa hočeš kladvice zabiti?" "Tje gori v tisto rudečo meglico na nebu" odvrne Janž. "Za božjo voljo tega pa ne stori", prosi možiček, ondi je paradiž, in če mi v paradiž padne kladvice, ga ne dobim nikoli več nazaj. Na to zgine možiček. Janž pa zapusti mlin in se ponudi bližnjemu kovaču za delavca pomagaja. Ker je bil Janž močen videti, ga je kovač rad sprejel v službo. Bilo je večer in Janž je šel spat. Drugo jutro kovač uže davno kova v kovačnici pa Janža le od nikod ni. Nevoljen gre kovač Janža buditi, ki je še spal in tako mrčal, da so se dilce nad njim tresle. Komaj ga kovač vzbudi in s postelje spravi.

Ko potem Janž v kovačnico pride in začne marljivo kovati, bil je kovač potolažen. Da mu v roke največjo kladvo, da bi ž njim močno udarjal po naklu. Janž res poprime veliko kladvo pa udari tako mogočno po razbeljenem železi, da je naklo pod njim devet laktov globoko v zemljo vdrla se. Prestrašeni kovač hiti ženi praviti, kar se je zgodilo ter pristavi: "sam Bog nas prekriži je k nam prišel". Prebrisana žena pa ga tolaži rekoč: nič ne dene, pošlji Janža v gozd zmajevca po ogelje! Zmaji mu utegnejo uže rebra polomiti. Mož uboga ženo in odpošlje Janža po ogelje v gozd zmajevca. Še preden je solnce za hribe zahajalo, bil je naš Janž uže doma z žaklji vred, polnimi najlepšega ogelja. Kovač ga ves začuden debelo gleda ter vpraša, ali se mu ni nič žalega prigodilo? "Nič, odvrne Janž, samo dva možička sta prišla nad mene pa sem ju kmalu zdelal". Nekaj časa je zopet po ogelje poslan. Možička komaj zagleda Janža, ko uže kličeta zmaje na pomoč. Takoj prihrumejo grozno frčaje po zraku trije strašanski zmaji naravnoč nad Janža. Ta izdere v naglici par močnih hrastov in udriha po zmajih, da se zemlja trese. Sam je uže precej spraskan, ko mu naposled zmaji mrtvi obležijo. Sedaj nanosi visoko gromado in sežge na njej zmaje, da je debelo od njih cvrla gosta mašča. Ko se mašča ohladi, pomaže se ž njo Janž na celem telesu, le za jajce velik kos njegove kože med plačami je ostal nepomazan, ker tje ni mogel z roko segniti. Ko se mašča vsuši, bila je njegova koža vsa rožena, kakor na nohtih. Le mali košček med plečami ostal je mehek. Temu se sedaj sam čudi in sklene po svetu potovati.

Na svojem potovanji sreča ljudi, ki mu pra-

vijo, da je strahovit zmaj kralju vropal edino hčerko ter jo odnesel na svoj visoki grad. Kdor reši kraljičino in dovede očetu hčerko nazaj, ta jo dobi za ženo. Janž sklene kraljičino rešiti. Najprej gre h kovaču. Tu mu skuje težek in oster meč. Potem si da pot pokazati na zmajev visoki grad. Ko tje pride, začne takoj po strmini plezati proti visokemu gradu. Še ni bil celó gori, ko ga zmaj zagleda. V grozovenskem kriku plane nad Janža, ki se pošastnega "lintverta" zelo nič ne boji, ampak hrabro z mečem seka po njem. Zmaj ima devet glav in bljuva iz devetih žrel ogenj iz sebe. Toda zmajev ogenj ne škodi nič vojskujočemu se Janžu. Rožena koža ga brani. Posreči se mu, da zmaju zaporedom odseka vse glave. Kraljičina je rešena in zmagonosni Janž jo pelje k njenemu očetu domov, da mu jo da za ženo. Toda kraljičina ne mara za Janža in se brani vzeti ga za moža. Tudi kralj želi takšnemu zetu zogniti se. Pravi mu toraj: sedaj nimamo časa za ženitovanje. Sosedni kralj nas je z vojsko napal; hitimo toraj nad sovražnike in obranimo deželo; tudi ti Janž moraš v boj, a po srečnej zmagi bodemo obhajali ženitovanje! Svojim poveljnikom pa skrivoma reče zviti kralj: dajte Janžu najhujšega konja, pošljite ga najnaprej, da ga sovražniki ubijejo. Zgodilo je se tako. Komaj Janž prvi bliže k sovražniku prijah, ustraši se njegov konj ter hoče s svojim jezdecem uiti. Janž pa se v naglici prime za soho, ki je imela cestni kažipot prabit. Soha se vlomi in sedaj dirja zdvijani konj z Janžem in kažipotom vred proti sovražnikom. Ti se nenavadnega jezdeca toliko ustrašijo, da začnejo koj na nos na vrat bežati. Kraljeva vojska je zmagala in Janž je otel svoje življenje. Sedaj se ni mogel dalje braniti ne kralj pa ne kraljičina. On ga je moral vzeti za zeta, ona pa za moža. Po končanej ženitvi naprosila je zlobna kraljičina morivce, da bi Janža ubili. Toda nobeden se ne upa Janža lotiti se. Vsak pravi: Janž je premočen in ga ni mogoče kje raniti. Sedaj ukaže kraljičina donesti dobrega vina. Ko je naš Janž uže precej vinjen, prisladka se mu kraljičina in ga vpraša, če je res tako močan in da ga ni mogoče nikder raniti? Neumni Janž jej v svojej pijanosti razodene skrivnost, da mu je med plečami kos mehke kože. To mu je bilo v nesrečo. Po noči, ko je spal, porinol je morivec ondi meč globoko v osrčje, da je neumni Janž dušo spustil.

Ko je bistrooka Julika prenehala s svojo pripovedko, pristavila je gladkolasa Micika: ljuba Julika, tvoja povest ima prežalosten konec za vesel pustni čas. Jaz sem čula o "neumuem Janžu" podobno povest, ki pa ima srečen konec. Če vam je prav, jo hočem pričeti. Vsi so radovedni in pritrdijo!

Smešničar 4. Naglica ni nikoli dobra. Tega je se trdno držal tudi Frančev Jaka. Ko je neko krat v krčmi obsedel, vpraša ga сосед Kozoprskov Balaž: no, Jaka, kako pa je kaj novo vino pri

novem krčmarji? Jaka: „tega ti pa sedaj ne morem povedati, ker sem še komaj pri tretjem litru!“

## Razne stvari.

(Za nesrečne Zagrebčane) darovali so farani Mahrenberški 5 fl., Leskovski 15 fl. 50 kr., sv. Barbare v Slov. goricah 8 fl. Bog plati!

(Prošnje zavoljo gruntnega davka) lovi poslane in hamer-amboss-kandidat, g. dr. Schmiderer. V Leitersberga je srenjski sluga prošnjo nosil k odbornikom, da jo podpišejo. Ko pride do g. Sch. mu jo ta vzame in v žep vtekle: ist nicht nöthig weiter zu tragen, ich werde die Petition gleich behalten und nach Wien nehmen.

(Mariborska čitalnica) vabi k veselici (koncertu) in plesu dne 29. jan. ob 1/2 8. uri zvečer.

(Srenja Cirberg) poslala je svojo prošnjo o gruntnem davku svojemu poslancu g. baron Goedelnu, jednako tudi zraven zadnjič imenovanih 60 srenj še vse srenje slov. graškega okraja, vse srenje in okrajni zastop konjiški (tudi g. Posek je podpisan), trg Konjiški (podpisan je tudi g. dr. Lederer), 31 srenj slov. bistriškega okraja, mesto Bistriško (plem. Formacher podpisan). To kaže, da ima g. baron Goedel popolno zaupanje svojih volilcev pa tudi drugih.

(Čudna tatbina) zgodila se je v spodnjem Polskavi, župniku č. g. Kristofu Kandutu se je ukradlo 600 fl. iz železne kase!

(Nova srenja) okolica Šoštanjska volila je dne 14. dec. p. l. novi odbor 12 mož. Želeti je, da izvoljeni možje srenji na čast in blagor gospodarijo.

(Posebno predpravo) ali privilegij dobil je od ministerstva za poljedelstvo g. Mat. Prosch v Mariboru za od njega izumljeni popravek pri mašinah šivalnicah.

(Kres.) Leposloven in znanstven list, ki izhaja v Celovcu, bode imel v 2. številki, katera izide 1. februarja, sledeče sestavke: 1. Pomladanski vetrovi (Dalje.) — 2. Gazela I. II. — 4. Roka in sree. (Dalje.) — 4. Popotne opazke. (Dalje.) — 5. Samostan Rilo. — 6. Slavospev Slomškeu. — 7. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. (Dalje.) — 8. Doneski k filozofični terminologiji. (Dalje.) — 9. O potresu in njegovem vzroku. — 10. Spektralna analiza kot pripomoček v astronomiji. — 11. Jezikoslovne drobnosti. — 12. Zgodovinske črtice o nekdanji provinci Windischgraz. — 13. Številka devet. — 14. Drobnosti. Prijateljem leposlovnega berila se list sam priporoča po mnogo-vrstni in zanimivi vsebini. Naroča se v tiskarnici družbe sv. Mohorja in velja za celo leto 4 fl., za pol leta 2 fl.

(Ljutomerska čitalnica) ima v četrtek 3. feb. t. l. ob 6. uri zvečer občni zbor v gostilni g. I. Vaupotiča. Dnevni red: 1. Nagovor g. predsednikov; 2. poročilo blagajnikovo, 3. poročilo tajnikovo, 4. Volitev novega odbora. Vljudno vabi Odbor.

(G. Kriehuberjev mlin v Mariboru) bo prodan na posilnej dražbi. Cenjen je na 127.725 fl.

(Spremembe v Lavantinske škofiji.) Umrli je č. g. Franc Feichtinger, župnik v št. Paulu pri Pragwaldu 71 let star. Provizor ondi je č. g. Fr. Cizej, fara razpisana do 5. marca t. l. Č. g. dr. M. Napotnik prestavljen je v Maribor za korvikarja in stolnega kaplana.

(Dražbe.) 4. febr. Filip Črnivec v Cirkulanah 5855 fl. Martin Pladenta v Suhem 2700 fl. 9. febr. Franc Schalk v g. Polskavi, Jožef Vrstovšak v Pišecah 595 fl. Rudolf Sater v Stari vasi 1080 fl. Štef. Simoničič 1200 fl.

## Loterijne številke:

V Trstu 22. januarja 1881: 65, 61, 66, 53, 13.

V Linci " " 42, 22, 50, 28, 82.

Prihodnje srečkanje: 5. februarja 1881.

## Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

| Mesta       | Pšenica | Rž      | Jedmen  | Oves    | Turšica | Proso   | Ajda    |
|-------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
|             | fl. kr. | fl. kr. | fl. kr. | fl. kr. | fl. kr. | fl. kr. | fl. kr. |
| Maribor . . | 8 50    | 6 50    | 5 20    | 3 30    | 5 30    | 5 60    | 5 50    |
| Ptuj . . .  | 8 10    | 6 50    | 4 50    | 3 —     | 4 80    | 4 80    | 4 90    |
| Gradec . .  | 8 44    | 7 28    | 4 68    | 3 50    | 4 60    | —       | 5 39    |
| Colovec . . | 8 —     | 6 55    | 4 20    | 2 —     | 5 20    | —       | —       |
| Ljubljana . | 9 —     | 6 20    | 4 20    | 2 60    | 5 60    | 4 20    | 5 90    |
| Varaždin .  | 8 50    | 7 —     | 5 20    | 3 10    | 6 50    | 6 —     | 4 30    |
| Dunaj       | 12 34   | 10 92   | 10 —    | 6 40    | 6 22    | 8 85    | — 20    |
| Pešt        | 12 —    | 10 —    | 5 30    | 6 —     | 5 —     | 4 65    | 5 —     |

1—3

V založbi tiskarne

**Jan. Rakušev v Celji**

izšla je knjiga:

**Das Bisthum und die Diocese Lavant**

von Ignaz Orožen, Domherr.

III. Theil

**Das Dekanat Frasslau.**

Knjižica se dobi franko, če se doložiše tiskarni 65 kr. Brez doložitve velja knjižica 60 kr.

Velečestim naročnikom naznanjam, da jim knjižico zamorem le na gori povedani način doposlato, ker lani mnogo izmed njih knjige „Das Dekanat Cilli“ ni hotelo sprejeti. Ove knjige imam še mnogo iztisov v zalogi. Cena je 1 fl. 50 kr.